

NOTAT

6. december

Samråd i ERU den 6. december 2012 - spørgsmål M, O og P stillet efter ønske fra Frank Aaen (EL) om kreditpakkens udformning og den international rådgivning.

[Det talte ord gælder]

Tak for invitationen til at komme i udvalget i dag.

Der er tale om omfattende spørgsmålet, hvorfor det også er ganske omfattende svar, jeg vil give.

Udvalget har i spørgsmål M, O og P bedt mig oplyse om den internationale rådgivning, som ministeriet modtog i forbindelse med udformning af bankpakkerne og om tilblivelsen af Kreditpakken.

Indledning

Indledningsvist vil jeg erindre om den alvorlige økonomiske situation Danmark såvel som den øvrige verden befandt sig i efter Lehman Brothers gik ned i september 2008.

Den finansielle sektor i Danmark blev i 2008 ramt af den internationale finansielle krise. Forud var gået en periode, hvor de finansielle markeder i stigende grad blev præget af uro, idet pengeinstitutterne i stadig højere grad blev usikre på hinandens kreditværdighed og likviditetssituation.

I forlængelse af Lehman Brothers' fald opstod der en akut likviditetskrise på interbank-markederne, som truede den finansielle stabilitet. En bred kreds af Folketingets partier gennemførte derfor i oktober 2008 Bankpakke I, som med den generelle statsgaranti sikrede, at bankerne igen kunne finansiere udlån. Bankernes betaling for den generelle statsgaranti blev 25 mia.kr.

Udsigterne for dansk økonomi blev påvirket negativt af den internationale finansielle krise og de svage internationale konjunkturforhold. Hvor stort gennemslaget ville blive, var på daværende tidspunkt usikkert, men der var klare tegn på, at Danmark var på vej mod en væsentlig økonomisk afmatning.

Bankernes kapitalmæssige polstring var imidlertid begrænset, da finanskrisen ramte.

I det daværende finansielle klima var det imidlertid vanskeligt for bankerne at skaffe den ekstra kapital på de finansielle markeder. Dermed var der en væsentlig risiko for, at bankerne alternativt ville håndtere situationen ved at nedbringe udlånene.

Disse forhold betød, at vi kunne risikere at ville få en kreditklemme, hvor bankernes udlån til danske virksomheder og husholdninger ville gå helt i stå med betydelige realøkonomiske konsekvenser.

En kreditklemme ville selvsagt være alvorlig i den aktuelle økonomiske situation på daværende tidspunkt, hvor ikke blot dansk økonomi, men hele den vestlige verden var ramt af et hårdt økonomisk tilbageslag.

Risikoen for en kreditklemme var ikke kun en dansk bekymring. I en række lande i Europa samt i USA havde man allerede i efteråret 2008 gennemført statslige kapitalindskud.

Nationalbanken delte bekymringen om en kreditklemme i Danmark og opfordrede således til, at der blev gennemført en midlertidig ordning, der muliggjorde kapitaltilførsel til solvente danske banker som supplement til den kapital, der måtte kunne rejses på det private marked. Det fremgår af Nationalbankens kvartalsoversigt for 4. kvartal 2008.

Afsættet for Kreditpakken var derfor en bekymring for den bredere samfundsøkonomiske udvikling og kreditgivningen i Danmark.

Havde det brede politiske flertal i Folketinget ikke grebet ind, var der en væsentlig risiko for, at bankerne havde gennemført en kraftig slankning af deres balance. Det med den konsekvens, at selv sunde virksomheder risikerede at få begrænset deres driftskreditter og lån, hvilket ville begrænse virksomhedernes muligheder for at fortsætte deres aktiviteter og eventuelt at investere i nye aktiviteter.

Ad spørgsmål M:

Hvad kan ministeren oplyse om de råd, ministeriet fik fra internationale rådgivere i forbindelse med udformningen af bankpakkerne, og hvad kan ministeren oplyse om, i hvilket omfang ministeriet fulgte disse råd?

Jeg er blevet bedt om at oplyse om de råd, ministeriet fik fra internationale rådgivere i forbindelse med udformningen af bankpakkerne. Og i hvilket omfang ministeriet fulgte disse råd.

Indledningsvist vil jeg bemærke, at jeg som bekendt ikke selv deltog i forhandlingerne af bankpakkerne, hvorfor jeg i sagens natur må henholde mig til de oplysninger, jeg har fået fra mit ministerium og de foreliggende dokumenter.

I forhold til anvendelse af internationale rådgivere i forbindelse med udformning af bankpakkerne kan jeg oplyse, at det alene har været i forbindelse med udformning af ordningen med statsligt kapitalindskud i Kreditpakken, at der blev gjort brug af finansiel rådgivning fra internationale rådgivere.

Forligskredsen bag finansiel stabilitet blev i begyndelsen af december 2008 informeret om, at den daværende regering ville søge bistand fra eksterne rådgivere i forhold til drøftelserne om udformning af modeller for statsligt kapitalindskud.

Beslutningen om, at der skulle gøres brug af en ekstern rådgiver, skal ses i lyset af, at de involverede ministerier, det vil sige Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet, vurderede, at de ikke havde det tilstrækkelige kendskab og

dybdegående indsigt i de tekniske forhold i forbindelse med udformning af modeller for statsligt kapitalindskud. Og at opbygning af en sådan kompetence ville tage for lang tid.

Den daværende regering valgte at søge bistand fra det anerkendte engelske rådgivningsfirma Rothschild. Rothschild havde allerede ydet bistand til en række andre europæiske lande i forbindelse med tiltag ved brug af kapitalindskud i lyset af den finansielle krise. Den danske stat havde i anden sammenhæng tidligere anvendt Rothschild som rådgiver og havde gode erfaringer hermed.

Det skal bemærkes, at det var en del af Rothschilds opdrag at bistå ministerierne i to faser. En indledende første fase, hvor Rothschild blandt andet skulle udarbejde analyser og modeller for kapitalindskud, som anvendes til at tilføre kapital til de relevante finansielle institutioner.

I anden fase skulle Rothschild bistå med gennemførelsen af den endelige ordning med statslig kapitalindskud, herunder yde bistand i forbindelse med forhandlingerne om de konkrete aftaleindgåelser for så vidt angår blandt andet vilkår og betingelser, samt deltage i dialogen med Europa-Kommissionen.

Der blev af den daværende regering opstillet en række principper for en kommende model for kapitalindskud, som indgik i Rothschilds arbejde. En model for kapitalisering skulle således bygge på følgende principper:

1. Det kan sandsynliggøres, at kapitaltilskud kan afhjælpe risikoen for en kreditklemme.
2. Et statsligt kapitalindskud kan kun komme på tale, hvis det ikke er muligt at skaffe privat kapital.
3. Sunde og veldrevne pengeinstitutter skal have adgang til et kapitalindskud, mens usunde skal afvikles.
4. Ordningen skal prisfastsættes på markedsmæssige vilkår, og staten skal have del i en eventuel gevinst, når det finansielle klima forbedres.
5. Der skal være en klar strategi for, hvordan staten kommer ud af ejerskabet, når situationen på de finansielle markeder atter er normaliseret.
6. Modellen udformes i overensstemmelse med de europæiske retningslinjer fra bl.a. Kommissionen og ECB.

En kommende model skulle endvidere kunne anvendes af samtlige pengeinstitutter på lige vilkår – uanset institutters organisering mv.

Rothschild udarbejdede i lyset heraf en række analyser og forslag til mulige modeller til regeringen, både for så vidt angår hybridlån med almindelig rentebetaling og hybridlån, hvor be-

talingen bestod af en kombination af rente og en mulig upside i form af en aktiegevinst og redegjorde for problemstillingerne forbundet hermed. Modellerne indgik i det materiale, som dannede grundlag for de politiske drøftelser i forligskredsen.

Rothschilds forslag til mulige modeller havde dog en sådan karakter, at der fortsat kunne være en række udestående elementer, der skulle analyseres og drøftes nærmere politisk. Det skyldtes, at Rothschild ikke fandt det muligt at udforme én model, der på en gang imødekom samtlige hensyn og principper, som var opstillet til modellen. Rothschild fandt ikke, at der var en "one size fits all"-model, der var lige til at anvende.

En af udfordringerne var den danske bankstruktur, hvor der er stor forskel på pengeinstitutternes ejer- og kapitalstruktur. Det har blandt andet betydning i forhold til udformningen af afkastkrav, herunder en eventuel upside model, om det er et aktieselskab eller en spare- og andelskasse. Det er således ikke umiddelbart muligt at lave en upside model for en spare- eller andelskasse, der er afhængig af kursudviklingen på bankens garant- eller andelsbevis.

Det er også af betydning, om det er børsnoterede eller ikke-børsnoterede aktieselskaber, og hvorvidt det er et datterselskab af et aktieselskab. Endelig er det også af betydning, om det er et institut med og uden stemmeretsbegrænsninger.

Ligeledes skulle den danske bankstruktur tages i betragtning i forbindelse med overvejelserne om statens muligheder for at trække sig ud af pengeinstitutterne, når situationen på de finansielle markeder normaliserer sig.

Samtidig skulle modellen være fair i forhold til de forskellige former for kreditinstitutter, vi har i Danmark.

Endelig skulle det sikres, at kapitalindskuddene blev anvendt af institutterne, så risikoen for en alvorlig kreditklemme gennem balanceslankninger kunne imødegås. Det var derfor vigtigt, at ordningen blev udformet sådan, at den var tilstrækkelig attraktiv i forhold til institutternes alternative handlemuligheder, så den finansielle sektor var interesseret i at benytte sig heraf.

Det var i den forbindelse blandt andet vurderingen fra Rothschild, at mange pengeinstitutter og deres aktionærer ville foretrække hybrid kernekapital frem for en ren aktiemodel, idet sidstnævnte blandt andet ville indebære en "udvanding" af de eksisterende aktionærers ejerskab. Herefter blev der arbejdet videre ud fra en model med hybrid kernekapital med en eventuel mulig upside for visse børsnoterede kreditinstitutter.

Rothschild arbejdede med forskellige mulige modeller for kapitalindskud, herunder også i forhold til udformning af betalingen. De mulige modeller blev løbende tilpasset i lyset af drøftelserne i forligskredsen. I lighed med andre tilfælde, hvor eks-

terne rådgivere bistår regeringen, foregik arbejdet i en proces, hvor de involverede ministerier og Rothschild løbende drøftede, hvordan man bedst fremmede de hensyn, der fra politisk side blev fremsat.

Regeringen anmodede Rothschild om at bidrage med finansiel rådgivning til ministerierne blandt andet i forbindelse med de spørgsmål, som ministerierne skulle besvare fra forligskredsen. Det fremgår således for eksempel af det udleverede notat om ”Overvejelser vedrørende den individuelle prisfastsættelse af et statsligt kapitalindskud”, at det beror på drøftelser og oplysninger fra Rothschild.

Fulgte ministeriet rådene?

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt ministerierne fulgte rådene fra Rothschild, er det som nævnt vigtigt at være opmærksom på, at Rothschild arbejdede ud fra de principper til en model, som den daværende regering havde opstillet forinden og de ændringer, som forhandlingerne gav anledning til.

Rothschild gav den daværende regering finansiel rådgivning og kom med forslag til, hvordan opstillede principper m.v. kunne imødekommes og med angivelse af fordele og ulemper. Disse overvejelser er i høj grad blevet anvendt af ministerierne i forbindelse med udformningen af oplægget til en model med et upside element, og i relation til den endelige model.

Modellerne m.v. blev tilpasset udfaldet af de løbende forhandlinger. Den endelige udformning af modellen er derfor udtryk for en politisk proces og beslutningstagning.

Ad spørgsmål O:

I hvilket omfang har forligspartierne bag bankpakkerne set de rapporter fra internationale rådgivere, som var modtaget i forbindelse med forberedelse af bankpakkerne? I hvilket omfang blev forligspartierne oplyst om indholdet i rådene fra de internationale rådgivere?

Jeg er med spørgsmål O blevet bedt om at oplyse, i hvilket omfang forligspartierne bag bankpakkerne har set de rapporter fra internationale rådgivere, som var modtaget i forbindelse med forberedelse af bankpakkerne? Og I hvilket omfang blev forligspartierne oplyst om indholdet i rådene fra de internationale rådgivere?

Som nævnt tidligere deltog jeg som bekendt ikke selv i forhandlingerne af bankpakkerne, hvorfor jeg i sagens natur må henholde mig til de oplysninger, jeg har fået fra mit ministerium om forløbet og de foreliggende dokumenter.

Som det fremgår af det materiale, som jeg har fremsendt forud for dagens samråd, så har forligskredsen bag finansiel stabilitet fået tilsendt en række notater, der beskriver forskellige elementer i relation til udformningen af en mulig model for kapitalindskud.

Rothschild kom med finansiell rådgivning og udarbejdede forslag til modeller og analyser til brug for den daværende regerings stillingtagen og med henblik på drøftelser i forligskredsen af en model for kapitalindskud.

Rothschilds modelpapirer var af mere teknisk karakter, men de centrale elementer i rådgivningen indgik i en række af de papirer, som blev forelagt forligskredsen.

Endvidere bistod Rothschild som tidligere nævnt med input til blandt andet besvarelsen af de spørgsmål, som forligskredsen stillede.

Jeg kan oplyse, at der fra ministeriets side flere gange tidligere er givet aktindsigt i Rothschilds papirer. Det materiale har jeg nu også oversendt til udvalget.

Jeg vil dog igen gøre opmærksom på, at Rothschild alene udarbejdede forslag til finansielle modeller, og skitserede fordele og ulemper ved de enkelte modeller, til at imødekomme ønsker og overvejelser i forbindelse med udformningen af modellen.

Ad spørgsmål P:

Hvad kan ministeren oplyse om tilblivelse af bankpakke 2, således som det er beskrevet den 26. november 2012 i Politiken i artiklen "Staten gik glip af milliarder" og i DR 1 "Sikke en fest"? Med hvilken begrundelse opgav den daværende regering at kræve en andel i de kursgevinster, der med stor sandsynlighed måtte følge af bankpakkerne.

Jeg er i spørgsmål P blevet bedt om at forklare nærmere om tilblivelsen af Bankpakke II – også kaldet Kreditpakken. Og med hvilken begrundelse den daværende regering opgav at kræve en andel i de kursgevinster, der – efter spørgerens opfattelse – med stor sandsynlighed måtte følge af bankpakkerne.

Som bekendt deltog jeg ikke i forhandlingerne af Kreditpakken i 2009. Det lægger naturligvis begrænsninger på, hvad det er muligt for mig at komme nærmere ind på i forbindelse med tilblivelsen af Kreditpakken. Jeg vil i min gennemgang over for udvalget derfor også henholde mig til de faktuelle oplysninger, jeg har fået fra mit ministerium.

I modsætning til Bankpakke I, hvor formålet var at spænde et sikkerhedsnet ud under den finansielle sektor, handlede Kreditpakken om at forebygge en alvorlig kreditklemme.

Danmark var nemlig ved at bevæge sig mod en situation med væsentlig økonomisk afmatning, og der var væsentlig risiko for, at bankerne i de følgende år ville få betydelige tab. Da mange pengeinstitutter ikke ville kunne skaffe sig kapital på markederne, ville de være tvunget til at slanke deres balancer. Dermed ville selv kreditværdige virksomheder og husholdninger i stort omfang ikke længere kunne få lån. Det ville forværre den økonomiske situation yderligere.

Desuden havde Nationalbanken, bl.a. i sin analyse af den finansielle stabilitet for 2. halvår 2008, gjort opmærksom på, at

de delte bekymringen for en kreditklemme i Danmark, og opfordrede til, at der blev gennemført en midlertidig ordning, der muliggjorde kapitalindsud til solvente danske banker som supplement til den kapital, der måtte kunne rejses på det private marked.

Der var således et behov for, at der fra politisk side blev taget de nødvendige tiltag for at undgå en egentlig kreditklemme.

Det blev allerede i slutningen af 2008 drøftet i forligskredsen, om det var nødvendigt at styrke kapitalgrundlaget for danske banker, og at daværende regering skulle komme med oplæg til forligskredsen om, hvordan problemstillingen kunne håndteres.

Regeringen arbejdede henover julen i 2008 på modeller for håndtering af kapital situationen.

De egentlige forhandlinger i forligskredsen begyndte primo januar 2009 - første møde i forligskredsen var den 8. januar 2009. Herefter blev der afholdt en række møder i forligskredsen, ligesom regeringen efter aftale med forligskredsen holdt møde med sektoren ved Finansrådet.

Drøftelserne i forligskredsen sluttede 18. januar 2009, hvor der blev opnået enighed om Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre og Liberal Alliance om en kreditpakke.

Der blev under forhandlingerne udleveret en række notater, ligesom der blev stillet og besvaret over hundrede skriftlige spørgsmål.

Jeg har forud for samrådet oversendt materiale fra forhandlingsforløbet til udvalget. Det ses heraf, at der er tale om ganske omfattende materiale, der lå til grund for udformningen af Kreditpakken.

Der indgik en række elementer i Kreditpakken. Udover mulighed for statsligt kapitalindskud til sunde danske banker indeholdt aftalen blandt andet også en eksportlånordning, mulighed for at ansøge om individuelle statsgarantier, regulering af aflønning og styrkelse af Finanstilsynet.

Jeg har forstået samrådsspørgsmålet således, at det er elementet vedrørende statsligt kapitalindskud, der spørges til.

Under de politiske drøftelser blev der drøftet en flerhed af forskellige elementer i en mulig model for kapitalindskud i bankerne. Der var således en bred vifte af parametre, som skulle vurderes og afvejes i forhold til hinanden.

Der skulle blandt andet tages stilling til, hvor meget kapital det enkelte kreditinstitut skulle kunne få tilført – et spørgsmål, der var centralt for det samlede omfang af ordningen.

Ligeledes skulle der fastlægges kriterier, der gav positive incitamenter til statens exit fra institutterne, når de finansielle markeder normaliseredes igen. Det i lyset af, at der var enighed om, at ordningen skulle være midlertidig. Desuden skulle der tages stilling til særlige vilkår i forhold til udbytte m.v. i institutter, der ville modtage det statslige kapitalindskud.

Sidst, men ikke mindst, skulle den konkrete udformning af bankernes betaling for kapitalindskuddene fastlægges.

Der ville være tale om en frivillig ordning for sunde kreditinstitutter. En tvungen ordning ville rejse alvorlige spørgsmål i forhold til ekspropriation og grundloven, hvorfor dette ikke blev vurderet som en mulighed.

At det skulle være en frivillig ordning betød, at der skulle findes en passende balance mellem på den ene side at sikre, at staten fik en passende betaling for kapitalindskuddet, og på den anden side, at der ville være interesse for ordningen blandt kreditinstitutterne, så risikoen for en kreditklemme kunne modvirkes. Dette skal ses i lyset af, at alene sunde institutter kunne komme i betragtning til et statsligt kapitalindskud. Et sundt institut havde et reelt valg mellem at tage imod tilbuddet om statslig kapital eller lade være. Staten kunne derfor ikke ensidigt diktere vilkårene for kapitalindskuddene, hvis ønsket om at imødegå en truende kreditklemme skulle opfyldes.

Samtidig skulle der i overvejelserne tages højde for, at kreditinstitutterne adskilte sig fra hinanden på en række væsentlige punkter. Der var blandt andet betydelig forskel pengeinstitutterne imellem i forhold til deres kapitalpolstring, ligesom deres ejerforhold og organisering var forskellige. Dertil kom, at en række af de børsnoterede selskaber havde stemme- eller ejerbegrænsninger.

På den baggrund drøftede forligskredsen forskellige konkrete modeller for kapitalindsud i kreditinstitutterne.

Modellerne byggede på, at kapitalen blev tilført kreditinstitutterne i form af hybrid kernekapital. Enten hybridlån med almindelig rentebetaling eller hybridlån, hvor betalingen bestod en kombination af rente og en mulig upside i form af en aktiegevinst som følge af en konverterings- eller tegningsret.

I overvejelserne indgik, at et upside-element først og fremmest skulle anvendes i forhold til børsnoterede banker, der ikke var datterselskaber. Der var ca. 40 børsnoterede institutter på daværende tidspunkt ud af i alt omkring 140 kreditinstitutter. For institutter, der var datterselskaber af en børsnoteret dansk eller udenlandsk virksomhed, blev der lagt op til, at der eventuelt kunne forhandles en individuel løsning på plads.

For alle andre institutter – det vil sige ikke-børsnoterede banker, spare- og andelskasser samt realkreditinstitutter – var det ikke muligt at knytte betaling op på en mulig upside-model.

Disse forskelle mellem kreditinstitutterne og behovet for at operere med forskellige prismodeller er afspejlet i det model-papir ("Model for statslige kapitalindskud"), som så vidt vides blev udleveret til forligskredsmødet den 8. januar 2009, og som også er oversendt til udvalget forud for samrådet. Det anføres heri på side 2, at:

"Der vil blive sigtet imod en pris på kapitaltilførslen svarende til et samlet forventet afkast på i gennemsnit ca [X] pct. årligt."

Og videre samme side:

"For børsnoterede banker vil afkastet derfor bestå af årlige rentebetalingen på i gennemsnit [y] pct. samt værdien af den tilknyttede konverteringsret/tegningsret, der svarer til et forventet årligt afkast på [z] pct. Her vil der være en kapitalgevinst i det omfang, at værdien af instituttets aktier er steget. [...]. På side 3 fremgår det, at for spare- og andelskasser hvor staten ikke kan få del i upside, vil den løbende rente indeholde et tillæg som erstatning for den manglende upside."

Der blev udarbejdet en model, hvor institutterne blev inddelt i tre grupper afhængig af, hvor risikofyldte de var. Inddelingen skulle ske på et gennemsigtigt og objektivt grundlag baseret på blandt andet faktorer som kernekapital, gearing, indlånsunderskud, likviditetsrisiko og rentabilitet.

Af notat ”Overvejelser vedrørende den individuelle prisfastsættelse af et statsligt kapitalindskud” af 13. januar 2009 til forligskredsen fremgår det på side 3, at:

”Hvis der vælges en sådan model til at fastsætte afkastkrav til de enkelte institutter, vil det samlet set indebære, at afkastkravet vil variere fra ca. 9 procent og op til ca. 11½ procent. Det bemærkes, at dette repræsenterer det samlede afkastkrav.

For børsnoterede institutter er det således hensigten at opdele disse afkastkrav dels i en fast rentebetaling, dels i et upside-element, og disse to elementer skal tilsammen svare til en betaling på mellem ca. 9 og ca. 11½ procent pr. år – afhængigt af risikoen på kreditinstituttet. Upside-elementet påtænkes som udgangspunkt fastlagt således, at det vil give staten et forventet afkast på 2 procent pr. år.”

Det fremgår endvidere af notatet side 1, at der i den foreslåede model sigtes mod et gennemsnitligt forventet afkastkrav på 10 procent.

Upside-elementet, der indgik i forligskredsens drøftelser, var tiltænkt at skulle have en tilstræbt værdi svarende til 2 procent pr. år i afkast af det samlede kapitalindskud. Kreditinstitutter, der var børsnoteret skulle således i gennemsnit betale ca. 8 procent pr. år i rente med tillæg af en mulighed for, at staten efter fx fem år kunne konvertere hybridlånet til aktier til en på forhånd fastsat kurs. Denne ret til konvertering skulle udformes således, at den på tidspunktet for aftalens indgåelse havde

en værdi svarende til 2 procent pr. år. Banker, der ikke var børsnoterede, skulle i stedet i gennemsnit betale ca. 10 procent pr. år. Det var dermed tanken at sikre så balancerede vilkår som muligt uanset bankernes organisering og ejerstruktur.

Upside-elementet ville indebære en mulighed for, at staten kunne få et afkast på det enkelte hybridlån, der oversteg 10 pct., men også muligheden for, at staten alene ville få de ca. 8 procent. Det ville være tilfældet, hvis aktiekursen i det enkelte institut ikke steg tilstrækkeligt til, at det ville være fordelagtigt for staten at konvertere hybridlånet til aktier. Endeligt var der naturligvis også en risiko for et negativt afkast, såfremt et institut med hybridlån gik ned, inden instituttet havde tilbagebetalt lånet.

Under drøftelser med sektoren (Finansrådet) tilkendegav de bl.a., at den foreslåede model ikke var udtryk for ligebehandling mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede banker, som følge af upside-elementet. Det var vanskeligt for sektoren at acceptere den foreslåede model med et upside-element, og at der derfor var risiko for, at børsnoterede banker ikke ville anvende ordningen.

Efterfølgende drøftelser i forligskredsen resulterede i, at der i aftalen indgik den samme model for børsnoterede og ikke-børsnoterede banker, hvor de statslige kapitalindskud blev udformet som et ansvarligt stående lån (hybrid kernekapital) med

en gennemsnitlig rente på ca. 10 pct. Det fremgår af aftalen om kreditpakken side 3 punkt 3.

Det var i sagens natur en politisk beslutning, hvor det overordnede formål var at imødegå en alvorlig kreditklemme. Der var forskellige synspunkter på, om man skulle have fastholdt et upside-element. Jeg kan bl.a. her henvise til, at Socialdemokraterne i 2009 i forbindelse med behandlingen af lovforslaget i Folketinget afgav et betækningsbidrag, hvor det anføres: ”Den indskudsmodel, som bankpakke II indeholder, sikrer staten en rimelig renteindtægt, men burde have været styrket med en større statslig fortjeneste ved bankernes indfrielse af låne- ne”.

Mit eget parti SF havde også gerne set, at man havde fastholdt en model med et upside-element.

Trods disse synspunkter vedrørende upside-elementet valgte Socialdemokraterne og SF at bakke op om Kreditpakken.

Der spørges konkret ind til, med hvilken begrundelse den daværende regering opgav upside-elementet. Jeg finder det ikke passende at redegøre for den tidligere regerings eller andre forligspartiets politiske motiver, men kan henvise til at daværende økonomi- og erhvervsminister i sidste uge udtalte, at der for den tidligere regering havde været centralt: ”at bankerne skulle behandles ligeværdigt, og at sammenlignelige banker skulle have ensartede vilkår” samt at det ”for at få løst op for kredit-

klemmen [også] var vigtigt, at sektoren ville bruge muligheden”.

Det er jo nærliggende at overveje, ville en upside-model, så have givet staten flere penge? Det kan man ikke svare på. Modellen blev aldrig fuldt udviklet, og ingen ved, hvilket omfang hybridlånene havde fået, hvis staten skulle have haft mulighed for at konvertere hybridlån i børsnoterede kreditinstitutter til aktier.

Det vi i dag kan konstatere er, at kreditpakken har virket. Staten indskød kapital i 43 danske kreditinstitutter for i alt 46 mia. kr., og en truende kreditklemme med deraf følgende negative samfundsøkonomiske konsekvenser blev afværget. Samtidig kan vi konstatere, at kapitalindskuddene hidtil har givet staten et overskud, som bankerne har betalt. Det samlede resultatet kender vi endnu ikke blandt andet henset til, at de enkelte låneaftaler med bankerne løbende kan indfries fra 2012 og frem. Det skal bemærkes, at der også var banker, der ikke ønskede at benytte sig af ordningen.

Jeg vil afslutningsvis understrege, at regeringen fortsat står bag Kreditpakken.

Tak for ordet.